

Interesne dejavnosti mladih niso samo skrb šole

Kadar razmišljamo o pedagoški vsebini naše splošno izobraževalne osnovne šole, o njenih smotrih in ciljih, ne moremo mimo pomembnosti interesnih dejavnosti učencev, ki se ali pa bi se morale še bolj raznoliko razvijati v korist vsestranskega, neverbalnega vzgajanja mladih.

Tako naj bi se učenci po svojih nagnjenjih vključili v dramski, recitacijski, dopisno novinarski, literarni krožek ob pouku slovenskega jezika. Učencem, ki jih bolj zanima tuji jezik, naj bi bila omogočena dejavnost ob tem predmetu. Ob glasbenem pouku bi se lahko učenci udeleževali pevskega zbora, lahko bi naštudirali tudi kako spevoigro ali mjuzikl kot je moderno poimenovanje, lahko bi osnovali šolski orkester. Poleg likovne vzgoje po predmetniku bi se naj učenci po svojem interesu in nagnjenju vključili v krožek risanja, slikanja, kiparjenja, oblikovanja iz raznih materialov. Učenci naj bi imeli možnost vključevanja tudi v gledališko in lutkovno dejavnost. Tisti, ki jih bolj zanima družboslovje, bi se lahko vključili v zgodovinski in zemljepisni krožek, kjer bi proučevali, kar jih posebno zanima. Morda je to dejavnost svetovne organizacije OZN, z diapozitivi popestrjeni zanimivi potopisi. Mnogi učenci so bolj nagnjeni k naravoslovju. V krožkih bi lahko raziskovali skrivnosti narave, živali, rastlin v njej. Poglobljali bi se lahko v kemične procese, da bi se bolj približali spoznanjem o vsem, kar sicer povečuje rodnost naše zemlje, prinaša pa človeštvu vedno nove nadloge in mu preti celo z uničenjem. Za mnoge učence je posebej zanimiva fizika. Radi bi delali eksperimen-

te, mnogo raje kot se učili na pamet formule. Kogar posebej zanima matematika in že razmišlja o tem študiju, temu bi bilo še kako dobrodošlo, da bi se bolj poglobljal v tej smeri. Nenazadnje je mnogo fantov, ki jih posebej zanima vse v zvezi s tehniko, dekleta pa morda bolj ročna dela, šivanje, krojenje, gospodinjstvo. In končno še športna dejavnost. Ta je še posebej pestra in mnogi mladi bi se z veseljem vključili v treninge različnih športnih iger. Nekateri bi pa raje hodili v hribe in spoznavali lepote naših gora.

Zakaj ob naštevanju različnih in številnih interesnih področij uporabljamo besedico »bi lahko«, »bi se radi«. Ali to pomeni, da se vsak učenec ne more vključiti v dejavnost, ki mu je ljuba? Žal moramo priznati, da je temu res tako. In zakaj? Šole, prosvetni delavci v njih, ob vsej svoji pripravljenosti in hotenjem, ne morejo zadostiti vsem interesom učencev. Vzrokov je več. Prvi in morda najresnejši je, da so učitelji vsakega naštetega predmetnega področja obremenjeni že z rednim poukom. Obvezno morajo imeti še dopolnilni pouk za učence, ki ob rednem pouku niso sposobni dojeti in utrditi učne snovi in dodatni pouk za učence, ki imajo posebne sposobnosti za določen predmet. Gotovo je prav, da se učitelji poleg rednih učnih

ur posvetijo tako manj sposobnim kot onim, ki kažejo posebne nadarjenosti, saj bodo ti verjetno strokovnjaki na raznih področjih. In tako ostaja vse premalo časa, v mnogih šolah pa tudi premalo prostora za našete interesne dejavnosti. Šole jih organizirajo, kolikor jim dovoljujejo našete ovire.

Zahteva pedagoških oblasti, da so učiteljski zbori šol dolžni vključiti vsakega učenca v vsaj eno interesno dejavnost, je dokaj neuresničljiva. V krožkih interesnih dejavnosti ne more biti več kot največ 12, morda v kaki 15 učencev, v mnogih pa samo 5 do 8 ali 10 učencev zaradi specifičnosti dela. Če ima šola na primer 800 učencev in bi lahko bilo v vsaki interesni dejavnosti vključenih 12 učencev, bi morala imeti šola 66 skupin, kar nobena šola ne bi zmogla. Nenazadnje se postavlja tudi resno vprašanje financiranja. Šole zanesljivo ne prejemajo ustreznih finančnih sredstev za toliko ur interesnih dejavnosti, saj bi morali, tudi če bi to omogočali prostorski pogoji, opraviti te dejavnosti v nadurnem delovnem času. Ob tem se pa še postavlja vprašanje, ali bi učiteljice – matere (teh je v šolah največ) kljub dodatnim finančnim sredstvom, sploh zmogle take obveznosti.

In kakšno je dejansko stanje v naših šolah? Vsaka šola ima vrsto interesnih dejavnosti, kolikor pač iz že naštetih vzrokov zmore. Učenci imajo kar precej možnosti, da obiskujejo različne krožke

na šoli po svojih interesih in nagnjenjih. Morda pa bi lahko preobsežnost učnih programov in preveliko verbalnost deloma tudi nadomestili z interesnimi dejavnostmi. Tako šole ima večina pedagoško naprednih držav, kjer ima učenec možnost, da se odloča, da je več ur prisoten pri programu, ki ga zanima. Tak model šole pa zahteva gotovo mnogo boljše opremljenost šol, manjše število učencev na šoli in v oddelku, večje število učiteljev, ki imajo manjšo učno obveznost in so usposobljeni za bolj fleksibilno vzgojno-izobraževalno delo in predvsem, ki niso omejeni s premalo življenjskimi pedagoškimi predpisi.

Morda bi bilo potrebno reči še to, da se naši učenci niti ne vključujejo posebno številčno v interesne dejavnosti. Opravičujejo se, da so preobremenjeni z rednim šolskim delom, z mnogo učenja in opravljanja domačih nalog. Nenazadnje pa se interes mladih vse bolj usmerja tudi v druge medije. Pa tudi vsesplošno vzdušje v družbi ne spodbuja mladih, da bi se zgodaj, prek interesnih dejavnosti preizkušali, v katero smer vodi njihova poklicna usmeritev.

Našteti in morda še kakšni drugi problemi v zvezi z interesnimi dejavnostmi mladih ne morejo in ne smejo biti samo problemi naših šol ampak najširše družbe. Vrsta strokovnjakov vseh vrst bi lahko konkretnje pomagala, da bi imeli naši mladi več možnosti, da spoznajo in razvijejo svoje interese.

Majda Lenič

MEDOBČINSKA GOSPODARSKA ZBORNICA LJUBLJANA
LJUBLJANSKA TURISTIČNA ZVEZA LJUBLJANA
OBRTNA ZDRUŽENJA LJUBLJANSKE REGIJE

Razpisujejo

3. NATEČAJ ZA NOVE SPOMINKE LJUBLJANSKE REGIJE

K sodelovanju vabimo vse posameznike, likovnike, šolsko mladino, aktive združenj, izdelovalce domače obrti, oblikovalce, arhitekte, upokojene in druge, da s svojimi predlogi in izdelki sodelujejo v natečaju. Vabimo tudi OZD, društva upokojenec, društva paraplegikov, člane turističnih podmladkov, pionirske šolske zadruge, člane turističnih društev.

2.

Namen natečaja je v spodbujanju čim širšega kroga občanov za oblikovanje in izdelovanje najrazličnejših izdelkov, ki bodo lahko služili kot turistični spominki. Še zlasti vplivamo na posamezne OZD na območju ljubljanskih občin, da poskušajo del svojih proizvodnih programov razumeti tudi kot turistično zanimiv izdelek. Na to pa se seveda nevezuje vprašanje embalaže, opreme itd.

3.

Kaj so spominki? Na kratko povedano so to vsi tisti predmeti ali izdelki, ki jih kot turisti, izletniki ali gostje v tujem kraju kupimo, dobimo v dar, vzamemo ipd. in ponesejo v svoje primarno kulturno okolje. To so lahko uporabni in okrasni predmeti, tudi taki, ki jih lahko pojemo ali popijemo, to so izdelki domače in umetne obrti, pa razglednice (kopije starih in take s sodobno fotografijo in oblikovanjem), plakati, nalepke, majice, kopije spomenikov premične kulturne dediščine, likovna dela, maskote, jedilni listi in še kaj...

4.

V natečaju bomo upoštevali vse izdelke, ki bodo poslani do razpisnega roka. Posebna strokovna komisija v sestavi: Drago Železnik, predsednik, Janez Bogataj, član, Marjan Loboda, član, Janez Suhadolc, član, Niko Jerman, član, Milan Aleš, član, Alojz Šoster, član, bo ocenila izdelke na osnovi naslednjih kriterijev:

- kriterij kakovosti (gradivo, izdelava, celovitost)
- kriterij kulturne dediščine (glede na Ljubljano in širšo okolico)
- kriterij aplikativnosti izdelka
- kriterij ekonomske vrednosti
- kriterij tipičnosti in likalne vezanosti
- kriterij likovne estetske vrednosti.

Izdelek mora biti tudi tehnološko primeren za organiziranje proizvodnje spominkov.

Natečaj traja do vključno 28. 2. 1988. Ideje in izdelke (lahko tudi prototipe) pošljite na naslov: Medobčinska gospodarska zbornica Ljubljana, Igriška 5.

6.

Rezultati natečaja bodo objavljeni v ustreznih sredstvih javnega obveščanja, razstava vseh prispelih in nagrajenih izdelkov pa v maju 1988.

7.

Pri tem natečaju bodo podeljene naslednje nagrade:

1. nagrada 300.000 din
2. nagrada 200.000 din
3. nagrada 150.000 din

Posebne nagrade za najbolj uspele spominke pa bodo podelile tudi delovne organizacije na področju turističnih dejavnosti, ter obrtna združenja ljubljanske regije.

8.

Avtorju nagrajenega spominka priznava strokovna komisija pravico za organiziranje proizvodnje; v kolikor v 6 mesecih to ne organizira avtomatično odstopi pravico za organiziranje proizvodnje razpisovalcu natečaja. V tem primeru priznavamo do 5 % avtorskih pravic.

9.

Strokovna komisija si pridržuje pravico, da razpisanih nagrad ne podeli kolikor oceni, da prispeli izdelki in ideje ne odgovarjajo natečajnim pogojem.

10.

Po zaključnem natečaju in razstavi vsi izdelki ostanejo v lasti razpisovalca natečaja.